

EN NY, GEMENSAM ORGANISATIONSFORM

Samtalsmaterial om IOGT-NTO-rörelsens framtid

STÖDMATERIAL till samtalsledare

Innehåll

FÖRBEREDELSE	3
Att tänka på som samtalsledare	3
Upplägg och schema	4
Förberedelser inför dialogträffen	5
Förberedelser inför övningar (för fysisk, längre variant)	5
INTRODUKTION	6
Introduktion	6
Inledande övning i helgrupp (<i>endast långa varianten!</i>)	7
Gruppindelning	7
Första övningen i smågrupper (<i>endast långa varianten!</i>)	7
MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR	8
Introduktion	8
Inledande övning (<i>endast långa varianten!</i>)	8
Diskussion i smågrupper	9
VÅRA VÄGAR FRAM	10
Introduktion	10
Inledande övning (<i>endast långa varianten!</i>)	10
Diskussion i smågrupper	10
AVRUNDNING	11
Avslutning för den korta, digitala varianten	11
Avslutning för den långa, digitala varianten	11
Avslutning för den fysiska varianten (kort och lång)	11
TACK	12

FÖRBEREDELSE

Hej! Kul att du är här! Det du just nu läser är stödmaterialet för att hålla i en dialogträff om IOGT-NTO-rörelsens framtid. Som samtalsledare har du ett kul och viktigt uppdrag framför dig som kan vara startskottet för ett helt nytt kapitel i nykterhetsrörelsens historia!

I detta underlag finner du det du behöver för att förbereda, leda och återrapportera en dialogträff. Till detta skriftliga dokument finns också en förberedd powerpointpresentation som du kan använda under samtalsträffen, oavsett om den är digital eller fysisk. Powerpointpresentationen finns att ladda ned på samma ställe som du hittade detta material.

Att tänka på som samtalsledare

Som samtalsledare har du ett viktigt uppdrag inte bara i att ge instruktioner och fixa det praktiska, utan också för att få samtalet att bli konstruktivt och välkomnande. Som samtalsledare sätter du tonen för hur vi pratar och behandlar varandra. Det är en jätteviktig uppgift!

I det kan det vara bra att tänka på tre saker särskilt:

Samtalen som sker behöver vara utifrån förutsättningar som passar alla! Vissa personer kommer vilja tänka abstrakt och komplext. Andra personer vill vara närmare verksamheten och verkligheten. Vissa vill snurra runt i problemanalys och några vill hoppa rakt in i praktiska frågor. Några kommer vara jättepositiva för en förändring och andra mer kritiska. Det är helt OK! Låt samtalet få ligga på den nivå och på det sätt som gör att alla känner att de kan bidra utifrån sina perspektiv. Och ni behöver inte heller bli överens! Det gör inget om olika personer landar i olika slutsatser.

Samtalen handlar om rörelsens gemensamma framtid, och behöver därför föras av rörelsens alla medlemmar! Idag är vi organiserade i fyra olika förbund med lite olika traditioner och perspektiv. Det kommer vara mindre givande att prata om vår gemensamma framtid om inte alla som är del av den gemensamma framtiden är där. Försök se till att medlemmar från alla förbund är med på samtalet.

Samtalen behöver präglas av att *alla* ska få lov att ta plats! Vår rörelse är bred. Vi har medlemmar i alla åldrar, kön, identiteter och bakgrunder. Alla dessa olika perspektiv är jätteviktiga! Det är din uppgift som samtalsledare att försöka lyfta upp de som inte är så vana vid att ta plats och göra sin röst hörd, och få de som tar mycket plats att även släppa fram andra samt att hålla det på en nivå så att alla förstår och kan ta del av och bidra till diskussionerna.

Upplägg och schema

En dialogträff kan genomföras på olika sätt. Det här materialet är anpassat för att kunna användas oavsett om ni gör en dialogträff digitalt eller fysiskt, med vissa anpassningar. Där det är relevant kommer det framgå hur du gör något moment digitalt respektive fysiskt.

Dialogträffen är indelad i två teman, samt en introduktion och en avrundning. I alla delar finns en introducerade del som det finns stöd från i powerpointen. Alla övningar finns också beskrivna i powerpointen. De flesta samtal kommer att ske i smågrupper. För digitala träffar är det därför viktigt att ni använder en plattform som kan hantera smågrupper (så kallade *breakout rooms*). För fysiska träffar är det bästa om ni kan vara i en lokal som är stor nog för att alla ska kunna sitta i grupper i den lokalen.

En dialogträff kan också ta olika lång tid. I detta underlag har vi delat upp det så du kan anpassa samtalet utifrån hur mycket tid ni har. För att kunna gå igenom materialet i sin helhet behövs ca 3 timmar. I materialet benämns det som en "lång" variant. Ni kan också göra en lite snabbare version där vissa övningar har tagits bort eller förkortats. I materialet benämns det som en "kort" variant och beräknas ta ca 1,5 (digitalt) eller ca 2 timmar (fysiskt).

KORT VARIANT (1,5-2 timmar)		LÅNG VARIANT (3 timmar)	
Introduktion	10 min	Introduktion	30 min
Möjligheter och utmaningar	25 min	Möjligheter och utmaningar	40 min
<i>Rekommenderad paus (fysiskt)</i>	<i>15 min</i>	<i>Rekommenderad paus</i>	<i>10 min</i>
Våra vägar fram	40 min	Våra vägar fram	60 min
Avrundning (digitalt)	15 min	<i>Rekommenderad paus</i>	<i>10 min</i>
Avrundning (fysiskt)	30 min	Avrundning	30 min

Tidsuppskattningen ovan bygger på att ni under er träff är ca 20 personer, uppdelat på 4-5 smågrupper där merparten av diskussionen sker. Om ni blir fler än detta kan du behöva göra vissa anpassningar. Om ni är färre gör det ingenting, då är ni bara färre smågrupper.

Förberedelser inför dialogträffen

Inför dialogträffen kan det vara bra att ha förberett följande praktiska saker:

- Utse en samtalsledare bland er som arrangörer. Samtalsledarens uppgift är att hälsa välkomna, samla gruppen, ge ut instruktioner, fördela ordet och hålla ihop dagen. Till sin hjälp har hen den medföljande powerpointpresentationen.
- Utse en stödledare bland er som arrangörer. Stödledaren hjälper till under samtalet med det praktiska, fixar med gruppindelning, har koll på chatten (om digitalt), löser det praktiska inför övningarna, och så vidare.
- Utse en huvudsekreterare bland er som arrangörer. Huvudsekreteraren har det övergripande ansvaret för att se till att diskussionerna under dagen och i smågrupperna tecknas ned och förs in i [rapporteringsformuläret som nås här](#).
- Förbered gruppindelning av deltagarna. Större delen av dialogträffen sker i smågrupper. Om du har möjlighet att göra gruppindelning redan innan träffen så är det bra att göra det. Sikta på 4-5 personer per grupp och försök uppnå en bra blandning mellan människor som har erfarenhet av de fyra olika förbunden.
- Utse gruppsekreterare. I varje grupp ska det finnas en gruppsekreterare som ser till att anteckna det som sägs i gruppen. Det går jättebra att ni som arrangörer av träffen sitter med i en grupp som gruppsekreterare. Gruppsekreterarna ska skicka in anteckningarna i [ett enskilt rapporteringsformulär för smågrupper](#).
- Skriv ut frågorna om ni gör en fysisk träff. I slutet av detta underlag finns alla diskussionsfrågor samlade för utskrift. Det kan vara bra att skriva ut dem ifall powerpointpresentationen inte skulle fungera av någon anledning.

Förberedelser inför övningar (för fysisk, längre variant)

Om ni ska genomföra en längre, fysisk variant kan det vara bra om stödledaren förbereder detta:

- 1) Introduktion: Förbered papper, tejp och pennor att lägga ut på borden.
- 2) Introduktion: Skriv ut och klipp ut "känslkortet" (finns som bilaga i slutet av materialet). Skriv ut lika många som det kommer finnas grupper.
- 3) Möjligheter och utmaningar: Förbered borden så att alla deltagare har tillgång till post-it lappar och pennor. Förbered en plats där grupperna kan sätta upp lappar för *möjligheter* respektive *utmaningar*. Det kan vara så enkelt som ett papper (finns som bilaga) eller en del av ett blädderblock eller whiteboard.
- 4) Våra vägar fram: Förbered borden så att alla deltagare har tillgång till post-it lappar och pennor. Skriv ut fyrfältaren (finns som bilaga). Om du har möjlighet, skriv ut fyrfältaren som A3. Annars går det att skriva ut varje "fält" som en enskild A4.
- 5) Avslutning: Se till att det finns en plats där ni kan göra en rak linje genom lokalen.

INTRODUKTION

Total tidsåtgång: 10 min (kort), 30 min (lång)

Introduktion

8 min

Introducera dagen och hälsa alla välkomna. Berätta ungefär detta om processen och vad det är vi ska göra idag (stöd finns i powerpointen):

Dagens organisationsform för IOGT-NTO-rörelsen blev till 1970. Det är då vi strukturerade vår gemensamma rörelse i fyra förbund: IOGT-NTO, Junis, Nykterhetsrörelsens Scoutförbund och Ungdomens Nykterhetsförbund. Anledningen till att vi då valde den form präglades av den tid som var då. Sedan dess har mycket förändrats. Omvärlden ser annorlunda ut, engagemanget har tagit sig en annan form och vi har andra krav och förväntningar på verksamheten.

Därför är det dags att tillsammans fundera över framtiden. Gemensamt tänker vi högt och lågt. Vi utforskar nya idéer och upptäcker nya vägar. Hur hade en ny, gemensam organisationsform för framtidens nykterhetsrörelse kunnat se ut?

Syftet med diskussionerna är just att utforska, tillsammans. Vad tror vi om framtiden? Vad är möjligt? Vad är önskvärt? Hur kan vi möta morgondagens möjligheter och utmaningar med nya tankar om hur framtidens nykterhetsrörelse ska se ut? Tanken är inte att vi ska landa i definitiva slutsatser idag, utan att utforska tankar och idéer om hur framtiden skulle kunna se ut.

Vi utforskar tillsammans, men det betyder inte att vi nödvändigtvis behöver vara överens om allt. Ibland kan man tänka och tycka olika. Det är inte något dåligt – tvärtom! Det är genom att få flera olika perspektiv på saker som vi blir klokare tillsammans. Det är jättebra om vi kan synliggöra där vi tänker samma lika mycket som det som vi tänker olika kring!

Diskussionerna är indelade i två delar. Först kommer vi att prata om läget i rörelsen, vilka möjligheter och utmaningar vi står inför. Sedan kommer vi att utforska hur ett nytt sätt att organisera oss skulle kunna se ut. Diskussionerna kommer ske i smågrupper.

Under februari och mars kommer dialogträffar pågå runt om i IOGT-NTO-rörelsen. Det sker både digitalt och fysiskt. Tillsammans kommer hundratals medlemmar mötas över förbundsgränserna för att utforska vår gemensamma framtid. Alla dessa samtal kommer sedan tas vidare till kongresser och förbundsmöte som i demokratisk ordning får ta ställning till eventuella förslag som dessa samtal leder fram till.

Det är fantastiskt att vi kan mötas över verksamhets-, generations- och organisationsgränser för att utforska tillsammans. Vi kommer in i denna process med olika traditioner från våra respektive förbund. Även om vi är del av samma rörelse, gör vi ibland saker på lite olika sätt. Därför är det viktigt att vi låter dagens diskussioner präglas av lyhördhet och en ömsesidig nyfikenhet för varandra. Tillsammans lyfter vi upp varandra och låter allas röster få komma till tals.

Inledande övning i helgrupp (*endast långa varianten!*)

10 min

Dela ut ett papper till alla deltagare (fysisk träff) alternativt berätta var chattfunktionen på Zoom finns (digital träff). Låt alla deltagare ta 2 minuter att reflektera över vad de tror behövs för att samtalen ska bli så bra som möjligt. Be dem skriva ned ett ord eller begrepp som sammanfattar detta på pappret eller i chatten.

Gå en runda där alla får presentera sitt namn och vilket eller vilka förbund de är engagerade i. Låt alla också få kort presentera ordet de skrivit ned. Sätt upp pappren på en vägg (fysisk träff) så att alla kan ta del av dem under hela träffen. Låt gärna alla deltagare skapa en namnskylt med sitt namn och organisation och sätta på bordet framför sig (fysisk träff).

Gruppindelning

2 min

Dela in i deltagarna i smågrupper. Dessa smågrupper kommer deltagarna sitta i resten av dagen. Se till att det finns en gruppsekreterare i varje grupp som får i uppdrag att [anteckna i rapporteringsformuläret för smågrupper](#).

Första övningen i smågrupper (*endast långa varianten!*)

10 min

Nu har alla deltagare blivit tilldelade en grupp. Dags att introducera er till gruppen och vad ni går in i diskussionerna med för förväntningar! Lägg ut känslokorten på bordet (fysisk träff) eller presentera dem på Powerpointen (digital träff).

Låt alla i gruppen få presentera sig själv med en känsla som man går in i dagens samtal med. Försök sätta ord på varför du valde just den känslan. Det behöver inte vara en känsla som står på korten om man inte vill, man kan ta en helt annan känsla.

MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Total tidsåtgång: 25 min (kort), 40 min (lång)

Introduktion

3 min

Introducera temat. Berätta ungefär detta (stöd finns i powerpoint):

Vi lever i en föränderlig tid. Omvärlden förändras med nya tekniska möjligheter och sätt att engagera sig. Människors syn på nykterhet, medlemskap i föreningar och engagemang förändras. Det som vi tidigare tog för givet är kanske inte längre sant, och det vi tidigare trodde vara omöjligt är nu fullt möjligt. För vår rörelse innebär det stora utmaningar men också lika stora möjligheter.

Vi kan söka svaren och lösningarna på framtidens utmaningar var för sig, eller så kan vi söka dem gemensamt. Det vi ska utforska nu är vilka styrkor, men också vilka risker, som vi kan se om vi väljer att söka en ny, gemensam organisationsform.

Vi kommer från olika verksamheter och från olika förbund. Vissa av oss räknar sitt engagemang i decennier, andra i några veckor eller månader. Några av oss har full koll på allt som händer i olika delar av rörelsen, andra vet bara vad som händer i sin förening eller kår. Det är helt okej. Ett samtal handlar om förståelse för varandras perspektiv.

Är det något man inte förstår så är det bara att fråga oss arrangörer att förtydliga.

Inledande övning (endast långa varianten!)

15 min

Låt alla ta 3 minuter där de får skriva ner svaren på de två frågeställningarna nedan på post-it lappar (fysisk träff) eller i chatten (digital träff). Instruera deltagarna att skriva en utmaning eller möjlighet per post-it lapp/chattmeddelande.

Frågeställningar:

- Om ni tittar på läget i rörelsen idag och hur omvärlden ser ut, vilka möjligheter står vi som gemensam rörelse inför att dra nytta av?
- Om ni tittar på läget i rörelsen idag och hur omvärlden ser ut, vilka utmaningar står vi som gemensam rörelse inför att möta?

Om ni har en fysisk träff, låt deltagarna sedan klistra upp sina post-it lappar på avsedd plats under rubrikerna "Möjligheter" och "Utmaningar".

Gå en runda där de som vill kort får berätta om en utmaning eller en möjlighet de skrivit ner.

Diskussion i smågrupper

22 min

Låt grupperna diskutera i smågrupper följande frågeställningar:

- Vad ser du som fördelarna med att söka en ny, gemensam organisationsform?
- Vad är dina farhågor i en sådan process?

VÅRA VÄGAR FRAM

Total tidsåtgång: 40 min (kort), 60 min (lång)

Introduktion

3 min

Introducera nästa tema. Berätta ungefär detta (stöd finns i powerpointen):

Idag är vi vana vid att arbeta och tänka på ett visst sätt. Det är inte särskilt konstigt, eftersom vi har gjort saker på samma vis i över 50 år. Vissa saker tar vi för givna, eller kopplar ihop till saker som egentligen inte har med varandra att göra. Andra saker kanske vi inte ser möjligheterna kring för att vi är så vana vid att göra på det sätt som vi gör idag.

Men nu är det dags att tänka fritt kring hur vi skulle kunna göra saker annorlunda! Vad innebär en ny, gemensam organisationsform? Det ska vi utforska nu!

Inledande övning (endast långa varianten!)

20 min

För att börja med att släppa loss våra tankar ska vi fundera över vad som hade hänt om vi inte hade funnits idag, och några engagerade själar hade bestämt sig för att grunda Sveriges främsta nykterhetsrörelse 2023. Hur hade vi sett ut? Vad hade vi sysslat med?

Om fysisk träff, ta fram pappret med fyrfältaren, annars presentera den på powerpointen. Låt varje deltagare, var och en för sig, skriva och presentera en idé eller tanke i valfritt fält, utifrån de fyra fälten:

- Vilka verksamheter eller aktiviteter hade vi bedrivit?
- Hur hade vi varit organiserade?
- Hur hade ett eventuellt medlemskap sett ut?
- Vilken roll hade nykterheten haft i denna organisation?

Sammanfatta i slutet. Hur skiljer sig denna organisation från den vi har idag? Vilka bra idéer från övningen skulle vara möjliga för oss att omfamna i framtiden?

Diskussion i smågrupper

37 min

Diskutera i smågrupper följande frågeställningar:

- Hur skulle en ny gemensam organisationsform kunna se ut?
- Hur skulle denna nya organisationsform påverka den lokala verksamhet som finns inom rörelsen idag?

AVRUNDNING

Total tidsåtgång: olika beroende på upplägg (se nedan)

Avslutning för den korta, digitala varianten

5 min + 10 min buffertid

Samla alla grupper i helgrupp igen.

Låt alla deltagare skriva svaren på följande två frågorna i chatten:

- Vad tar jag med mig från träffen idag?
- Vad är viktigt att vi tar med oss eller tänker på framåt?

Tacka för allas deltagande och avsluta med några personliga reflektioner. Låt sedan alla slå på sin mikrofon och säga hejdå innan ni avslutar mötet.

För sekreteraren: Glöm inte att spara chatten.

Avslutning för den långa, digitala varianten

15 min + 5 min + 10 min buffertid

Låt alla smågrupper presentera några slutsatser från sina diskussioner i helgrupp.

Avsluta på samma sätt som för den korta, digitala varianten.

Avslutning för den fysiska varianten (kort och lång)

30 min

Låt alla smågrupper presentera några slutsatser från sina diskussioner i helgrupp. Försök undvika att detta tar alltför lång tid (ca 15 min totalt för samtliga grupper), be grupperna att fokusera på några kärnfulla slutsatser.

Gå sedan en runda med alla deltagare där de får svara på frågan: Vad är det viktigaste vi ska ta med oss från dagens samtal?

Avsluta med att göra en linje i golvet. Förklara att linjen går från *mycket positiv* till *mycket skeptisk*. Låt deltagarna ställa sig där de känner att de befinner sig just nu i förhållande till processen att söka en ny, gemensam organisationsform. Låt några av deltagarna avsluta med några sista reflektioner och medskick.

Tacka och avsluta dagen med några personliga reflektioner.

TACK

Stort tack för din insats att leda samtalet för IOGT-NTO-rörelsens framtid! Dela gärna bilder på ert samtal i våra interna grupper!

Glöm inte att huvudsekreteraren ska skicka in sina anteckningar i rapporteringsformuläret för huvudsekreterare: <https://forms.gle/PDdB7dcLH78GydXH6>

Alla gruppsekreterare ska skicka in sina anteckningar i rapporteringsformuläret för gruppsekreterare: <https://forms.gle/xsmTwp3fwp3j68dp7>

GLAD

FÖRVÄNTANSFULL

PESSIMISTISK

NYFIKEN

OROLIG

IRRITERAD

ÖDMJUK

FÖRTVIVLAD

IVRIG

OPTIMISTISK

ÖPPENSINNAD

ARG

UPPRYMD

???

MÖJLIGHETER

UTMANINGAR

VERKSAMHETER/AKTIVITETER

ORGANISATION

MEDLEMSKAP

NYKTERHET

VERKSAMHETER/AKTIVITETER

ORGANISATION

MEDLEMSKAP

NYKTERHET